

RESSENYES

CRASE, Lin i O'KEEFE, Sue (eds.) (2011)
Water Policy, Tourism and Recreation
Washington: Resources for the Future, 221 p.
ISBN 978-1-61726-087-2

El llibre *Water Policy, Tourism and Recreation* explora les complicades relacions entre la gestió de l'aigua i el turisme i les activitats recreatives. Centra el focus d'atenció en Austràlia, tot i que sovint s'utilitzen exemples d'altres països, pràcticament sempre dins el marc anglosaxó. Els grans contrastos climàtics d'Austràlia, sobretot pel que fa als règims de precipitació, sumats a una forta demanda d'aigua per a usos turístics en algunes zones del continent, converteixen l'illa en un magnífic laboratori de recerca per analitzar aquestes relacions.

L'edició del llibre és a càrrec de Resources for the Future (RFF), una institució fundada el 1952 amb l'objectiu d'incidir en les polítiques ambientals d'arreu del món a partir de la recerca en ciències socials, amb un especial èmfasi en l'anàlisi econòmica de temes ambientals. RFF Press té una línia editorial centrada en les polítiques de gestió de l'aigua: Water Policy Series. Els dos editors de l'obra, Lin Crase i Sue O'Keefe, acaparen una llarga expertesa en aquest àmbit de la recerca. Crase és catedràtic

d'economia aplicada i director del grup de recerca Centre for Water Policy and Management. És editor de dos llibres sobre polítiques entorn de la gestió de l'aigua (Crase i Gandhi, 2009; Crase, 2008). Sue O'Keefe és doctora en filosofia i economia i exerceix de professora a la Facultat de Dret i Administració de la Universitat La Trobe (Austràlia), a la qual també pertany Lin Crase.

El llibre s'estructura en quatre parts clarament diferenciades, que contenen un total de catorze capítols escrits per divuit experts (sobretot economistes i ambientòlegs), entre els quals es troben els mateixos Crase i O'Keefe. A més de ser els encarregats d'escriure els capítols que obren i tanquen el llibre, els dos editors també participen en l'elaboració de cinc capítols més. Les quatre parts del llibre volen respondre a quatre preguntes. La primera pregunta és: «Què coneixem sobre el valor que té l'aigua per al turisme i les activitats recreatives i, més específicament, sobre els conflictes d'ús del recurs per part d'aquest sector?». Aquesta primera pregunta és l'eix

conductor de tres capítols de la primera part, que agafen un aire de presentació del context australià. Per començar, Simon Hone, economista australià, analitza l'estat ecològic dels rius per arribar a la conclusió que els rius australians han patit una forta degradació en les últimes dècades. La segona part del capítol analitza les causes d'aquesta degradació i parla principalment de l'alteració dels règims hidrològics, els principals culpables de la qual són el sector agrari i la construcció d'obres hidràuliques. Hone conclou que el temps de retard entre la precipitació i l'augment de cabal en una conca, la irreversibilitat entre entrades i sortides, la no-linealitat dels processos i les múltiples interaccions existents entre els diferents trams d'un riu converteixen la gestió de l'estat ecològic dels rius en una qüestió de gran complexitat.

El tercer capítol està dedicat a la valoració econòmica del turisme i les activitats recreatives. Els autors comencen fent una introducció al concepte de *valor econòmic total*, que es defineix com la suma dels valors d'ús i dels valors de no-ús d'un ecosistema. Llavors, els autors enumeren les principals metodologies emprades per al càlcul dels valors que no computen dins el mercat (valors recreatius, estètics, de llegat, etc.). La principal aportació que es fa en el capítol és una revisió exhaustiva de la recerca feta en aquest camp a la conca del Murray-Darling, al sud-est australià.

L'últim capítol de la primera part és segurament el que aporta aspectes més innovadors a la discussió. Pierre Horwitz i May Carter, de l'Escola de Ciències Naturals de la Universitat Edith Cowan, exploren algunes qüestions en relació amb la gestió de les aigües continentals vinculades al turisme. Posen un èmfasi especial en el concepte de serveis ambientals basant-se en l'Avaluació dels Ecosistemes del Mil·lenni i en el concepte dels intercanvis com a punt clau en la gestió de l'aigua. Un intercanvi apareix

quan la demanda d'un recurs supera l'oferta i cal compensar alguns usuaris perquè estiguin disposats a compartir l'ús del recurs. Després d'enumerar els diferents serveis que ofereixen els ecosistemes, els autors se centren en els intercanvis que forçosament es donen entre aquests serveis, sobretot quan depenen d'usos consumptius, ja que en aquests casos la demanda sobrepasa les possibilitats del recurs. El capítol utilitza una recerca feta a Mallorca (Essex *et al.*, 2004), l'únic exemple no anglosaxó, per exemplificar els seus arguments. Els autors continuen detallant la relació entre el grau de desenvolupament d'un espai aquàtic amb els serveis que aquest ofereix al turisme i l'experiència que aquests n'obtenen, així com els impactes que es deriven dels usos recreatius. El capítol conclou remarcant que el principal repte de la gestió de l'aigua és integrar els intercanvis en la presa de decisions i que, per fer-ho possible, el més important és la transparència en la informació i la comunicació entre els diferents agents.

La segona pregunta que es fan els editors del llibre és: «Com els drets de propietat influeixen la presa de decisions en la gestió de l'aigua per al turisme?». El llibre dedica tres capítols a aquesta qüestió. En el primer, Lin Crase i Ben Gawne, director del centre de recerca The Murray-Darling Freshwater, intenten explicar per què els drets de propietat sobre l'aigua són importants. Comencen definint un marc teòric al voltant dels drets de propietat per anar baixant d'escala fins al context australià. Els autors exposen que els drets de propietat de l'aigua estan massa centrats en la dimensió volumètrica i oblidem altres dimensions de l'aigua, com ara la qualitat o la temperatura. La conclusió principal de Crase i Gawne és que als usos consumptius se'ls atorga una major prioritat quant a drets que als no consumptius, mentre que les tendències

econòmiques indiquen que hauria de ser al contrari, ja que el sector turístic i el recreatiu, que solen fer usos no consumptius de l'aigua, són sectors en alça.

El sisè capítol del llibre té com a objectiu evidenciar la necessitat de millorar la governança en les polítiques de gestió de l'aigua. Brian Dollery, catedràtic d'economia i director del Centre for Local Government de la Universitat de Nova Anglaterra, i Sue O'Keefe comencen explicant els problemes intrínsecs a la gestió centralitzada basant-se en la teoria econòmica dels errors del mercat. Un cop detallats aquests problemes, vénen les solucions. Els autors descriuen diferents formes de descentralització, basades en incentius econòmics i en la gestió col·laborativa, on els agents involucrats són l'estat, les comunitats locals i els mercats. Els mateixos autors analitzen, en el setè capítol, les oportunitats que ofereixen les societats fiduciàries d'aigua (entitats privades que adquireixen drets d'aigua amb finalitats ambientals) per a la gestió col·laborativa. Els autors analitzen les iniciatives nascudes als Estats Units per avaluar les possibilitats d'implantar un fideïcomís d'aigua en el context australià.

La tercera pregunta que vol respondre el llibre és: «Què ens expliquen les pràctiques actuals sobre les polítiques de l'aigua i com el coneixement pot ajudar a solucionar conflictes entre els diferents usos?». En aquesta part, el llibre parteix de l'anàlisi qualitativa de tres casos australians on la gestió de l'aigua és rellevant. Dos s'ubiquen a l' Austràlia occidental i un altre tracta la indústria nàutica ubicada al tram baix del riu Murray. En el primer, els autors comparen la gestió del riu Swan amb la del riu Harlem a Nova York. El segon compara l' Austràlia occidental amb l'estat de Victòria (al sud-est), un cas que els autors consideren d'èxit, per posar en un nou model de governança que podria ajudar a resoldre els conflictes existents. Aques-

ta part finalitza amb un capítol de Ronlyn Duncan, ambientòloga especialitzada en la gestió de l'aigua, que utilitza els tres casos per introduir el concepte de *coproducció de coneixement*, que l'autora defineix com un coneixement produït de forma transdisciplinària pels diferents afectats per una qüestió, siguin acadèmics, polítics o usuaris. Segons Duncan, la coproducció de coneixement ha de permetre trobar convergències entre els diferents agents involucrats en la gestió de l'aigua.

Dos capítols responen a l'última pregunta que es fan els editors: «Quines són les implicacions del consum d'aigua per part del sector turístic?». La primera a respondre-ho és Bethany Cooper, economista del grup de recerca de Lin Crase. Cooper analitza el comportament dels turistes en relació amb el consum d'aigua. L'autora parteix de la teoria de la conformitat, una teoria que intenta explicar quines han de ser les condicions perquè les persones es mostrin disposades a assumir una determinada norma. L'autora considera que aquesta hauria de guiar les polítiques d'estalvi en el sector turístic, on el comportament dels individus és clau per a l'èxit d'aquestes mesures. Cooper i Crase signen el penúltim capítol, dedicat a analitzar les mesures d'estalvi hídric que es donen en el sector turístic australià. Els autors exploren si la gestió tarifària pot ser una bona solució, però hi troben diferents problemes que els fan dubtar de l'eficàcia d'aquesta mesura. Un dels principals problemes que enumeren és que els turistes no es preocupen gaire de les tarifes, ja que estan en un context de lleure on la despesa ja és *per se* extraordinària. Conclouen afirmant que és necessari que amb el temps sorgeixin noves aproximacions que fomentin una gestió més eficient de l'aigua.

A l'últim capítol del llibre, els dos editors recuperen les quatre preguntes i proven de respondre-les tot fent un exer-

cici de síntesi de totes les aportacions realitzades. Per acabar, unes conclusions on els editors es limiten a remarcar la necessitat de continuar investigant en el tema posant un èmfasi especial en el concepte de *coproducció de coneixement*.

En definitiva, ens trobem davant d'un llibre centrat en l'anàlisi de la gestió dels usos de l'aigua en el context australià, un context exportable a altres països de l'àmbit anglosaxó, però que no és gaire útil per al context mediterrani, sobretot pel que fa als aspectes referits als drets de propietat i als marcs legals, on existeixen grans diferències entre els àmbits anglosaxó i mediterrani. Tot i això, el llibre és capaç d'adoptar una transversalitat imprescindible quan es parla de la gestió de l'aigua, fet que el converteix en un bon exemple a l'hora de plantejar recerques similars per a altres destinacions turístiques internacionals. Per exemple, una recerca d'aquestes característiques a l'àmbit del Mediterrani nord-occidental podria ser molt útil, ja que els problemes en la gestió de l'aigua per a usos recreatius i turístics són potser fins i tot més punyents del que ho són en el context australià. Tanmateix, *Water Policy, Tourism and Recreation* és una lectura

totalment recomanada per a tots aquells acadèmics i professionals que es dediquin a temes relacionats amb la gestió de l'aigua.

Referències bibliogràfiques

- CRASE, L. (ed.). (2008). *Water Policy in Australia: The Impact of Change and Uncertainty*. Washington: Resources for the Future.
- CRASE, L.; GANDHI, V. (ed.). (2009). *Reforming Institutions in Water Resource Management: Policy and Performance for Sustainable Development*. Londres: Earthscan Publishing.
- ESSEX, S.; KENT, M.; NEWNHAM, R. (2004). «Tourism Development in Mallorca: Is Water Supply a Constraint?». *Journal of Sustainable Tourism*, 12 (1), 4–28. <<http://dx.doi.org/10.1080/09669580408667222>>

Josep Pueyo-Ros
 Universitat de Girona
 jospueyo@gmail.com
<http://dx.doi.org/10.5565/rev/dag.156>

